

PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY

Bursy Szkół Artystycznych w Opolu

na rok szkolny 2023/2024

Podstawa prawna:

1. Ustawa z 14.12.2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082 ze zm.)
2. Ustawa z 7.09.1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. 2021 r. poz. 1915 ze zm.)
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18.08.2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 1449).
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 9.08.2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1309).
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 14.02.2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 356 ze zm.)
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 31.02.2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1604).
7. Ustawa z 26.01.1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. 2021 r. poz. 1762 ze zm.).
8. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka Powszechna z 1948 r.
9. Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20.11.1989 r. (Dz.U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526).
10. Ustawa z 26.10.1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.).
11. Ustawa z 29.06.2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.).
12. Ustawa z 9.11.1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 276).
13. Ustawa z 29.06.2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249).
14. Ustawa z 19.08.1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685 ze zm.).
15. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r. (Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.).

I. Źródła planowania.

Wnioski (rekomendacje) wynikające z nadzoru w roku szkolnym 2022/2023

1. W pracy wychowawczej należy wzmocnić ideę integracji młodzieży (plastycy-muzycy), poprzez organizowanie różnorodnych wspólnych zajęć (zajęcia sportowo-rekreacyjne, warsztaty kulinarne, spotkania, konkursy itp.).
2. Należy przypomnieć sobie i stosować procedury związane z wyjazdami wychowanków poza Opole i wyjazdami na imprezy szkolne.
3. Należy kontynuować współpracę z pedagogami szkół w ramach organizacji udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
4. W zakresie zadań wychowawczych kontynuować ideę uczenia młodzieży gospodarności tj. oszczędzania energii i wody oraz poszanowania własności prywatnej i mienia placówki.
5. Należy wzbogacić system informowania rodziców o postępach i problemach dziecka oraz kontynuować współpracę z rodzicami w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych wychowanków.

6. Należy rozważyć zmianę zasad oceny konkursu czystości. W skład komisji czystości nie powinna wchodzić młodzież, ponieważ ocenianie było zbyt stronnicze, zależnie od własnych sympatii i antypatii. Proponuje się, aby stan czystości na poszczególnych piętrach oceniali wychowawcy grup i dostarczali wyniki do osoby odpowiedzialnej za prowadzenie konkursu czystości.
7. Należy rozważyć wprowadzenie na stałe działań wychowawczych uświadamiających młodzieży skutki i konsekwencje stosowania hejtu.
8. Poprawić graficzną formę arkusza wywiadu z wychowankiem.
9. Podtrzymywać, usprawniać i wypracować lepsze warunki współpracy z rodzicami uczniów mieszkających w bursie.
10. Wyznaczyć godziny nauki własnej w grupie II – ze szczególnym uwzględnieniem uczennic Liceum Plastycznego.
11. Zaktywizować młodzież na rzecz działalności charytatywnej.
12. Wprowadzić stały system zdawania cotygodniowego dyżuru w podręcznych kuchniach, poprzez wprowadzenie zeszytu.
13. Wypracować wspólnie z rodzicami system wglądu w sytuacje szkolną ucznia, dotyczącą ocen i nieobecności.
14. Znaleźć skuteczne rozwiązanie sytuacji z nieodbijaniem przez młodzież kart przy posiłkach.
15. Przeredagować arkusz oceny wychowanka na kolejny rok.
16. Obserwować zachowania wychowanków na terenie bursy w celu określenia potencjalnych zagrożeń.
17. Zwracać większą uwagę na sposoby spędzania przez wychowanków wolnego czasu.
18. Organizować zawody sportowe, rozgrywki i turnieje w celu poszerzenia zainteresowań sportem i szeroko pojętą aktywnością ruchową.
19. Rozwijać działalność psychologa zgodnie z potrzebami wychowanków, zwłaszcza w zakresie udzielana indywidualnej pomocy psychologicznej na terenie bursy.

Rekomendacje wychowawczo-profilaktyczne CEA na rok szkolny 2022/2023

1. Wzmocnienie prawidłowej komunikacji interpersonalnej w indywidualnej relacji nauczyciel-uczeń podczas artystycznych zajęć edukacyjnych.
2. Wyposażenie ogólnokształcących szkół artystycznych w podstawowe narzędzia diagnozy psychologicznej i pedagogicznej.
3. Przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych, aspołecznych i przemocowych wśród uczniów szkół artystycznych i ich rodzin.

Diagnoza aktualnych potrzeb i zagrożeń bursy

Diagnoza została oparta na analizie wyników ewaluacji wewnętrznej z roku szkolnego 2022/2023 oraz potrzeb wychowanków (wywiady z wychowaniem), analizie dokumentacji dotyczącej informacji o stanie zdrowia wychowanka, analizie arkusza wywiadu z wychowankiem – diagnozy grupy, obserwacji ich funkcjonowania na terenie bursy i poza nią oraz analizie ankiety w zakresie czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych.

Analiza posiadanych informacji pozwoliła na wyłonienie istotnych czynników ryzyka występujących w bursie, którymi są:

- 1) absencja szkolna, wagary,
- 2) trudności w nawiązywaniu relacji rówieśniczych,
- 3) używanie substancji psychoaktywnych, przede wszystkim papierosów, e-papierosów i alkoholu,
- 4) zachowania przemocowe,
- 5) fonoholizm (uzależnienie od telefonu komórkowego),
- 6) nadmierna ilość czasu spędzanego przed komputerem,
- 7) nieumiejętne wykorzystywanie zasobów internetowych,
- 8) problemy natury psychicznej: problemy emocjonalne, niska samoocena, zaburzenia nastroju i lękowe, zaburzenia odżywiania,

- 9) trudności w nauce, brak samodzielności w procesie uczenia się, brak motywacji do nauki,
- 10) niekonstrukttywne sposoby radzenia sobie ze stresem,
- 11) niestabilna sytuacja rodzinna.

Do czynników chroniących wychowanków przed wymienionymi wyżej problemami zaliczyć można:

- 1) pozytywne relacje z rodzicami/opiekunami, grupą rówieśniczą,
- 2) kreowanie przyjaznej atmosfery w bursie opartej na wzajemnej życzliwości i akceptacji,
- 3) stwarzanie okazji do przeżywania sukcesu i doceniania własnych osiągnięć,
- 4) uczestniczenie wychowawców w wydarzeniach artystycznych tj. koncerty, wystawy itp.
- 5) zdecydowany brak akceptacji w bursie dla przemocy,
- 6) poszanowanie prawa, norm, wartości i autorytetów społecznych,
- 7) zapewnienie warunków do rozwoju własnych zainteresowań i uzdolnień,
- 8) budowanie poczucie przynależności do grupy rówieśniczej,
- 9) trening umiejętności radzenia sobie w sytuacjach problemowych, wypracowywanie sposobów radzenia sobie z zachowaniami agresywnymi,
- 10) pielęgnowanie tradycji rodzinnych, świątecznych, religijnych,
- 11) motywowanie do osiągania jak najlepszych wyników w nauce oraz minimalizowanie niepowodzeń szkolnych,
- 12) profilaktyka zagrożeń, wynikających z różnych zachowań ryzykownych,
- 13) wyposażanie wychowanków i rodziców w wiedzę na temat możliwości uzyskania pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- 14) wzmacnianie systemu współpracy na płaszczyźnie rodzic – wychowawca.

Diagnoza aktualnych potrzeb i zagrożeń bursy pozwoliła na określenie zadań, które należy realizować w bieżącym roku szkolnym. Ze względu na nowych wychowanków, wśród których jest liczna grupa osób z różnymi zaburzeniami zdrowia, szczególną potrzebą staje się rozwijanie kompetencji społecznych wychowanków, odnajdowania się w grupie, pozytywnej reakcji na zmianę, radzenia sobie ze stresem i sytuacjami lękotwórczymi oraz wzmacnianie umiejętności interpersonalnych. Szczególnie ważne jest także utrzymanie elastycznego systemu częstych, systematycznych kontaktów z rodzicami, poprzez organizowanie indywidualnych spotkań, konsultacji i rozmów z rodzicami z wychowawcą i psychologiem.

II. PLAN DZIAŁAŃ WYNIKAJĄCYCH Z DIAGNOZY SYTUACJI WYCHOWAWCZEJ

Program wychowawczo - profilaktyczny odpowiada na potrzeby wychowanków, kształtuje postawy sprzyjające ich dalszemu rozwojowi indywidualnemu i społecznemu, takie jak: uczciwość, wiarygodność, odpowiedzialność, wytrwałość, poczucie własnej wartości, szacunek dla innych ludzi, ciekawość poznawczą, kreatywność, kulturę osobistą, gotowość do uczestnictwa w kulturze, podejmowania inicjatyw. Program rozwija postawy obywatelskie, patriotyczne, poszanowanie tradycji i kultury własnego narodu, a także postawy poszanowania dla innych kultur i tradycji oraz zawiera treści profilaktyczne i zadania związane z zapobieganiem wszelkiej dyskryminacji.

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności działań wychowawczo-profilaktycznych wśród wychowanków, ich rodziców (prawnych opiekunów) oraz nauczycieli i pracowników bursy na rzecz poprawy bezpieczeństwa i tworzenia przyjaznego środowiska w placówce.

Cele szczegółowe:

1. Obszar rozwoju intelektualnego:

- 1) Rozpoznanie i rozwijanie możliwości, uzdolnień i zainteresowań uczniów;
- 2) Zapewnienie wychowankom optymalnych warunków do nauki;
- 3) Zwiększenie udziału wychowanków w spotkaniach i imprezach organizowanych w bursie.

2. Obszar rozwoju społecznego:

- 1) Integracja wychowanków - przeprowadzenie imprez i zajęć integracyjnych;
- 2) Rozumienie i respektowanie obowiązujących norm i zasad zachowania w bursie;

3) Propagowanie postaw altruistycznych wśród wychowanków bursy.

3. Obszar rozwoju fizycznego

- 1) Kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych;
- 2) Prowadzenie zajęć sprzyjających kształtowaniu postaw prozdrowotnych;
- 3) Zwiększenie aktywności fizycznej wychowanków poprzez organizację różnych form zajęć sportowo-rekreacyjnych.

4. Obszar rozwoju emocjonalnego:

- 1) Kształtowanie pozytywnego obrazu własnej osoby;
- 2) Przeprowadzenie cyklu zajęć psychoedukacyjnych w grupach w zakresie umiejętności samooceny i rozpoznawania swoich predyspozycji;
- 3) 100% wychowanków potrafi wskazać swoje mocne i słabe strony

III. KULTYWOWANIE TRADYCJI BURSOWYCH

Kultywowanie tradycji bursowych jest ważnym elementem pracy wychowawczej bursy. Kalendarz imprez i uroczystości powinien wskazywać konkretne terminy poszczególnych działań i przedsięwzięć, co ułatwi ich racjonalne planowanie z uwzględnieniem innych zadań bursy oraz zaangażowania całej społeczności bursowej w ich realizację.

Kalendarz imprez i uroczystości obejmuje:

- 1) „Zabawa integracyjna” dla nowoprzyjętych wychowanków,
- 2) „Pasowanie na mieszkańca bursy”,
- 3) „Wybory Rady Młodzieżowej”,
- 4) „Andrzejki”,
- 5) „Mikołajki,
- 6) „Uroczysta kolacja Wigilijna”,
- 7) „Bal Karnawałowy”
- 8) „Pożegnanie absolwentów”,
- 9) „Ognisko pożegnalne”.

IV. FORMY I METODY REALIZACJI

Program będzie realizowany we wszystkich grupach. Opiekunowie poszczególnych grup opracowują plany pracy, w których określają formy realizacji zadań wychowawczo-profilaktycznych. Opracowanie strategii działań w grupie jest przeniesieniem zamierzeń zawartych w programie wychowawczo-profilaktycznym bursy na warunki grupy.

Adaptacji dokonuje się, podejmując następujące kroki:

- 1) identyfikacja zasobów i potrzeb rozwojowych wychowanków danej grupy,
- 2) opracowania szczegółowych zadań wychowawczych,
- 3) określeniu szczegółowych celów do zrealizowania w konkretnej grupie,
- 4) przypisanie osobistej odpowiedzialności za realizację poszczególnych zadań,
- 5) określeniu terminów realizacji poszczególnych zadań na poziomie grupy.

Zadania	Termin realizacji	Osoby odpowiedzialne
1. Diagnoza wychowanka, jego predyspozycji, oczekiwań i potrzeb: 1) rozmowy z rodzicami, wywiad z wychowankiem, 2) obserwacje, wywiady, ankiety, analiza dokumentacji dotyczącej wychowanków.	wrzesień	wychowawcy, psycholog
2. Wspieranie procesu adaptacyjnego dla nowych wychowanków: 1) spotkanie integracyjne dla nowych wychowanków; 2) organizacja imprezy „Pasowania na mieszkańca bursy”. 3) wsparcie indywidualne w sytuacjach lękotwórczych.	Wrzesień, październik	wychowawcy, psycholog

3. Promowanie wiedzy o bezpieczeństwie własnym wychowanków: 1) Zapoznanie z regulaminem mieszkańców, procedurami bezpieczeństwa, przepisami BHP, ppoż., 2) Zapoznanie z procedurą ewakuacji w bursie.	Wrzesień	wychowawcy
4. Realizacja projektu „Bezpieczna bursa”: 1) Całodobowy monitoring wewnętrzny i zewnętrzny, 2) Monitorowanie wejść i wyjść wychowanków oraz wyjazdów i przyjazdów wychowanków.	cały rok	wychowawcy
5. Zapewnienie bezpieczeństwa i profilaktyka zagrożeń: 1) Pogadanki dotyczące problemu palenia papierosów, spożywania alkoholu, środków psychoaktywnych, agresji i autoagresji, 2) Alternatywne formy działań profilaktycznych: ekspresja artystyczna, literacka, plastyczna, teatralna.	cały rok	wychowawcy, psycholog
6. Bezpieczeństwo cyfrowe: 1) Uświadamianie zagrożenia wynikającego z nadmiernego korzystania z gier komputerowych, cyberprzemoc, seksting, 2) Kampanie informacyjne dotyczące odpowiedzialnego i bezpiecznego korzystania z Internetu i telefonii komórkowej, 3) Pedagogizacja rodziców.	Cały rok szkolny	wychowawcy
7. Organizacja spotkań promujących zdrowy styl życia oraz zdrowie fizyczne i psychiczne jako najważniejsze wartości w życiu: 1) pogadanki, 2) konkursy, 3) spotkania z dietetykiem itp.)	cały rok	psycholog wychowawcy
8. Prowadzenie zajęć dotyczących komunikacji interpersonalnej i budowania dobrych relacji między wychowankami.	raz w roku	wychowawcy
9. Wspieranie wychowanków w rozwiązywaniu kryzysów rozwojowych i życiowych wychowanków min. związanych z przemocą w rodzinie, w tym przemocą seksualną. 10. Udostępnienie rodzicom i opiekunom materiałów informacyjnych i edukacyjnych związanych z kryzysami rozwojowymi i życiowymi wychowanków.	w ciągu całego roku	psycholog, wychowawcy
11. Kształtowanie postaw obywatelskich: 1) Poznanie historii i kultury miasta Opola, 2) Organizowanie konkursów i uroczystości dotyczących obchodów świąt narodowych, 3) Promowanie działalności ekologicznej.	w ciągu całego roku	dyrektor wychowawcy
12. Rozwijanie samorządności i odpowiedzialności: 1) Wybory demokratyczne samorządów grupowych i Rady Młodzieżowej, 2) Wspieranie inicjatyw samorządu mieszkańców, 3) Powierzenie młodzieży odpowiedzialnych zadań.	w ciągu całego roku	Dyrektor, opiekun samorządu, wychowawcy

V. ZAKRES WSPOMAGANIA RODZICÓW

Obszar wspomagania	Sposób realizacji
Komunikacja bursa - rodzice.	1. Ustalenie terminów i formy spotkań z rodzicami. 2. Zapoznanie rodziców z prawem wewnętrznym w bursie.

Wspieranie rodziców dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wskazywanie możliwości pomocy dziecku (spotkania z psychologiem, logopedą). 2. Pomoc przy kontaktach rodziców z poradnią psychologiczno – pedagogiczną.
Pomoc w zakresie opieki zdrowotnej i materialnej.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca w zakresie ustalenia podstawowych potrzeb w zakresie zdrowia wychowanka. 2. Wskazywanie możliwości uzyskania pomocy materialnej.
Możliwości zwiększenia wiedzy i umiejętności w zakresie wychowania dziecka.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja spotkań indywidualnych rodziców ze specjalistami (pedagog, psycholog, logopeda). 2. Proponowanie ciekawych artykułów, książek, programów. 3. Zapraszanie rodziców na uroczystości bursowe.

VI. ZAKRES WSPOMAGANIA NAUCZYCIELI

Obszar wspomagania	Sposób realizacji
Realizacja działań wychowawczo – profilaktycznych.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zespołowe rozwiązywanie problemów wychowawczych. 2. Rozbudowanie współpracy ze środowiskiem lokalnym.
Pomoc nauczycielom wspierającym rodziców dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przekazywanie informacji dotyczących dostępności do specjalistów takich jak pedagog, logopeda, psycholog. 2. Organizacja współpracy z poradnią psychologiczno – pedagogiczną.
Możliwości zwiększenia wiedzy i umiejętności w zakresie wychowania i profilaktyki przy pracy z wychowankiem.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja spotkań, szkoleń, warsztatów. 2. Doposażenie biblioteki wychowawców. 3. Zwiększenie dostępności do nowych technologii cyfrowych.

VIII. ZASADY EWALUACJI PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego.

Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- 1) obserwację zachowań wychowanków i zachodzących w tym zakresie zmian,
- 2) analizę dokumentacji,
- 3) przeprowadzanie ankiet, kwestionariuszy wśród wychowanków, rodziców i nauczycieli,
- 4) rozmowy z rodzicami,
- 5) wymianę spostrzeżeń w zespołach wychowawców,
- 6) analizy przypadków.

Ewaluacja programu przeprowadzana będzie przez zespół ds. Ewaluacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego powołany przez dyrektora. Zadaniem Zespołu jest opracowanie planu ewaluacji programu, organizacja badań oraz opracowanie wyników. Z wynikami prac zespołu w formie raportu ewaluacyjnego zostanie zapoznana rada pedagogiczna.

Program został opracowany przez zespół:

1. *Karolina Klatt – kierownik zespołu*
2. *Justyna Sutor-Kokowska – członek zespołu*
3. *Aleksandra Adamów - członek zespołu*

Program wychowawczo-profilaktyczny został uchwalony przez Radę Pedagogiczną w dniu 10.10.2023 r.